

سرشناسه: مطلق، دکتر محمد اسماعیل، ۱۳۳۴ -

عنوان و نام پدیدآور: سیمای سلامت سالمندان در جمهوری اسلامی ایران؛ مولفان دکتر محمد اسماعیل مطلق، شهرام یزدانی، پریسا طاهری تنجانی؛ برای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی معاونت بهداشت، اداره سلامت سالمندان

مشخصات نشر: تهران: فوژان گرافیک، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۲۱۲ ص. مصور (رنگی)، جدول (رنگی)، نمودار (رنگی)؛ ۲۹×۲۲ س.م.

شابک: رایگان ۹۷۸-۶۰۰-۶۸۱۵-۰۷-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عنوان روی جلد: سیمای سلامت سالمندان در جمهوری اسلامی ایران البرز، آذربایجان شرقی، خراسان شمالی، سیستان و بلوچستان، خوزستان.

عنوان روی جلد: سیمای سلامت سالمندان در جمهوری اسلامی ایران البرز، آذربایجان شرقی، خراسان شمالی، سیستان و بلوچستان، خوزستان.

موضوع: سالمندان - ایران - آمار

موضوع: سالمندان - ایران - بهداشت - آمار

موضوع: ایران - آمار پزشکی

شناسه افزوده: یزدانی، شهرام

شناسه افزوده: طاهری تنجانی، پریسا، ۱۳۵۱

شناسه افزوده: ایران، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. اداره سلامت سالمندان

رده بندی کنگره: ۱۳۹۲: ۶۱۹.۴۶ HV۱۲۸۴

رده بندی دیویی: ۳۰۵.۲۶۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۳۹۷۲۰



مولفان: دکتر محمد اسماعیل مطلق (عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور)

دکتر شهرام یزدانی، (عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی)

دکتر پریسا طاهری تنجانی، (عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی)

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت بهداشت - اداره سلامت سالمندان

انتشارات: فوژان گرافیک

حروفچینی و صفحه آایی: غزال امیری

نوبت چاپ اول: ۱۳۹۲

شمارگان: ۱۲۰۰ نسخه

قیمت: رایگان

شابک: رایگان ۹۷۸-۶۰۰-۶۸۱۵-۰۷-۷

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب، متعلق به وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، معاونت بهداشت اداره سالمندان می باشد. استناد به اطلاعات این کتاب یا ذکر منابع و اسامی نویسندگان بر اساس روش ارائه شده بلامانع است.

نحوه ارجاع به گزارش حاضر؛

مطلق محمد اسماعیل، یزدانی شهرام، طاهری تنجانی پریسا.

سیمای سلامت سالمندان در جمهوری اسلامی ایران، تهران:

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، زمستان ۱۳۹۲

Motlagh M, Yazdani Sh, Taheri Tanjani P.

Elderly Health Profile In Islamic Republic Of Iran. Tehran: Ministry Of Health And Medical Education, 2014

۷	پیشگفتار
۹	مقدمه
۱۱	بیان مسئله و اجرا
۱۵	اطلاعات عمومی، دموگرافیک و معیشتی
۴۱	وضعیت عمومی سلامت
۵۵	سلامت جسمانی
۱۰۷	سلامت روانی
۱۲۷	وضعیت تغذیه
۱۴۷	ورزش و فعالیت های اجتماعی
۱۷۵	وابستگی کارکردی
۱۹۹	استفاده از خدمات و مراقبت های سالمندی
۲۱۳	همراهان و مراقبین سالمندان
۲۲۱	ضمائم و منابع

بسمه تعالی

کسی که به خردسالان ترحم نکند و پیران ما را مورد احترام و تقدیر قرار ندهد از ما نیست. سالمندان را احترام کنید تا در قیامت همنشین من باشید.

"حضرت رسول(ص)"

در سال ۱۹۵۰ میلادی، ۲۰۵ میلیون نفر از جمعیت جهان را سالمندان تشکیل می دادند که در سال ۲۰۱۲ این رقم به ۸۱۰ میلیون نفر رسیده و پیش بینی می شود که این رقم تا سال ۲۰۵۰ میلادی به ۲ میلیارد نفر برسد. همچنین پیش بینی می شود که تا سال ۲۰۵۰ میلادی، ۳۳ کشور جهان بیش از ۱۰ میلیون نفر از جمعیت شان را سالمندان تشکیل بدهند، که از این میان ۲۲ کشور از کشورهای در حال توسعه خواهند بود. در حال حاضر حدود ۶۰٪ از کل جمعیت سالمندان دنیا در کشورهای در حال توسعه متمرکز هستند و پیش بینی می شود که تا سال ۲۰۵۰ میلادی این میزان به ۸۰٪ برسد. سرعت رشد جمعیت افراد بالای ۶۰ سال در جهان، بیش از سرعت رشد کل جمعیت جهان می باشد.

بر اساس آخرین آمار، در سرشماری عمومی و نفوس سال ۱۳۹۰ جمهوری اسلامی ایران، حدود ۸/۲٪ از جمعیت کشورمان را سالمندان تشکیل می دهند (۶۱۵۹۶۷۶ نفر)

بنابراین جمهوری اسلامی ایران نیز مانند سایر کشورهای جهان در حال تغییر الگوی جمعیتی، به سمت سالمند شدن است، ولی تفاوت مهم، شتاب بالای پیر شدن جمعیت در کشور ما می باشد. با توجه به پدیده مهم گذار جمعیتی کشور به سوی سالمندی و با عنایت به چندوجهی بودن خدمات مرتبط با سلامتی سالمندان، ضروری است موضوع فوق به عنوان یک اولویت مهم در صدر سیاست ها و برنامه های کشور قرارگیرد.

از آن جایی که به استناد قوانین موضوعه کشور (به طور اخص قوانین برنامه توسعه ای پنجاه کشور)، تولید امر سلامت آحاد مختلف جامعه با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد (او ۲) و با توجه به این که مقوله سلامتی متضمن تمامی ابعاد آن مشتمل بر جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی می باشد لذا وزارت متبوع با تعامل و همکاری سایر دستگاه ها و سازمان های مرتبط، سهم بسزایی در دستیابی به اهداف مورد انتظار در سند چشم انداز با افق ۱۴۰۴ را عهده دار خواهد بود.

دکتر علی اکبر سیاری

معاون بهداشت

۱ - بند ب ماده ۳۶ برنامه پنجم توسعه: سیاست گذاری، برنامه ریزی و نظارت بخش سلامت، در وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی متمرکز است.

۲ - تبصره ۱ بند د ماده ۳۲ برنامه پنجم توسعه: کلیه ارایه کنندگان خدمات بهداشتی درمانی کشور، اعم از دولتی و غیر دولتی موظفند از خط مشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تبعیت نمایند.

بسمه تعالی

سالمندی پویا و فعال به معنای سالمندی با تجربیات مثبت و زندگی طولانی تر به همراه فرصت های مستمر برای لذت بردن و مولد بودن است و یا به عبارتی دیگر سالمندی پویا فرایند بهینه سازی فرصت ها برای سلامتی، مشارکت و امنیت به منظور افزایش کیفیت زندگی سالمند است. هدف سالمندی فعال باید در همه سیاست های ملی و انفرادی لحاظ گردد.

تأمین نیازهای روزافزون سالمندان به مراقبت ها و درمان های دوران سالمندی نیازمند پیش بینی و تخصیص منابع کافی است. ایجاد محیط های حمایت کننده از سالمند، نیاز به مداخله و هماهنگی های بین بخشی متعددی علاوه بر بخش سلامت از قبیل آموزش، مسکن، اشتغال، امنیت، حمل و نقل و ... دارد.

سازمان بهداشت جهانی، سالمندی اکتیو و فعال را به عنوان یک هدف دست یافتنی برای سالمندان پذیرفته است.

سالمندی اکتیو به مفهوم سالمندی با تجربیات مثبت و زندگی طولانی تر به همراه فرصت های مستمر برای لذت بردن و مولد بودن است و یا به عبارتی سالمندی پویا بهینه سازی فرصت ها برای سلامتی، مشارکت و امنیت به منظور افزایش کیفیت زندگی است.

سالمندان هر جامعه ذخایر با ارزشی هستند که باید اقدامات لازم برای برخورداری بهینه از خردمندی و کاردانی آنان در خانواده و جامعه را به کار بست. از طرف دیگر، فراهم ساختن زمینه مشارکت سالمندان در فرایند توسعه و ترویج ارتباط بین نسل ها و توجه به وضعیت سلامت سالمندان بسیار مهم و ضروری به نظر می رسد.

البته با افزایش سن، احتمال آسیب پذیری افراد نیز افزایش می یابد. علاوه بر آن، شرایط زیستی سالمندان، آن ها را بیشتر در معرض خطر عواملی که اثر منفی بر تندرستی آن ها دارند قرار می دهد، مانند انزوای اجتماعی و حوادث که البته می توان تا حد زیادی آن ها را کنترل نمود.

لذا با توجه به چند وجهی بودن خدمات مورد نیاز سالمندان اجرایی شدن سند ملی سلامت سالمندان کشور که توسط این مجموعه تهیه و تدوین گردیده است می تواند گامی بلند در راستای ارتقای سلامت سالمندان کشورمان باشد.

دکتر محمد اسماعیل مطلق

مدیر کل دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس